

De Vilde Blomsters Dag 2010

Erik Hammer, koordinator for De Vilde Blomsters Dag

Søndag den 20. juni 2010 holdt Dansk Botanisk Forening De Vilde Blomsters Dag i Norden.

Vi nærmer os et par jubilæer, idet det var 24. år i træk, at arrangementet afholdtes i Danmark, mens det var 9. gang det holdtes i samarbejde med de botaniske foreninger i Sverige og Norge samt de botaniske miljøer på Island, Færøerne, Åland og Finland. De seneste år har der ikke været ture på Grønland, men i år lykkedes det med 1 tur. I alt deltog 9.225 botanik-interessererede på 442 ture i hele Norden.

I Danmark afholdtes 98 ture spredt over hele landet. Der deltog i alt 2.285 personer fordelt med 2.135 voksne og 150 børn. I gennemsnit svarer det til, at der deltog godt 23 personer fordelt med 22 voksne og 1,5 børn. De tilsvarende tal for 2009, hvor der blev sat deltagerrekord, var 2.500 deltagere. Atter i år var der konkurrence fra Dansk Møllerforening, der samme dag arrangerede Dansk Møllehedag. Af de 98 ture var 47 formiddagsture, 46 foregik om eftermiddagen og 5 var aftenture. 67 ture varede 2 timer, 26 mellem 2,5 og 3 timer og specielle forhold gjorde, at 5 ture havde en varighed på mere end 3 timer.

Som tidligere år var hovedparten af turene traditionelle botaniske ture, hvor man fra mødestedet bevæger sig rundt på lokaliteten og undervejs hører om de planter, som man møder. Hvad hedder de? Bestøvningsforhold, er de giftige, spiselige, tidligere og nuværende anvendelse, naturpleje og meget mere.

Et eksempel herpå er turen omkring Skarrildhus i Midtjylland. ”Der var 12 deltagere, store som små, fra hele Midtjylland. På pædagogisk vis, med en folder i hånden, hvor man kunne krydse genkendelige vilde blomster af, gennemgik vi under kyndig vejledning fra botanikerne Søren Brandt, Inge Thamdrup og Jeanette Davelaar forskellige vegetationer, der omgiver Skarrildhus som skovbund, vandmiljø og

overdrev. Der blev gennemgået, hvilken betydning miljøcertificeringen af Skarrildhus skove har på skovdriften, invasive arter og afgræsningens betydning for at beholde biodiversiteten af den danske flora. Sidst på turen var der mulighed for at spise madpakken i Skarrildhus have.”

Traditionen tro var der også i år en cykeltur. Det var Anne Henriksen og Henning Thomssens tur til Nørreådalene ved Brønderslev. Turen fik ikke helt det forløb, der var planlagt. ”Efter lidt startvanskeligheder pga. at man i medierne samt URT, ikke havde nævnt, at det var en cykeltur, fik vi en god tur i et dejligt vejr.”

Et par arrangementer kombinerede atter i år botanisering og aktiv naturpleje. Det gælder Jan Højland og Mette Risagers tur til Nørreådalene vest for Ålum. 16 personer mødte op og havde ”en dejlig dag med kombination af botanisering og en aktiv plejeindsats for et lille afgrænset område i form af høslæt og nedskæ-

Tur nr. 99 Grønmedalen, Kangilimqut, Grønland. Foto: Terese Scheller Sandvej

ring af Pil m.m.” Samme deltagerantal havde Leif H. Sørensen, Lars Thorup og Erik Vinther ikke ved deres tilsvarende arrangement ved Sundet, Faaborg. Her mødte kun 1 deltager op, ”men vi havde en fin tur og brugte i stedet dagen til at gå området igennem og fandt flere nye arter i forhold til tidligere ture – så det var ok.”

Kombinationen af Dansk Mølledag og De Vilde Blomsters Dag i Norden havde fået Marianne Krag Petersen fra Danmarks Naturfredningsforenings ejendom Skovsgaard på Langeland til at afholde en tur i samarbejde med Skovsgaard Møllelaug og Langelands Biavlerforening. ”Emner var blomster på engen, biavl, korn til brød, bage snobrød med honning.” Det tiltrak 15 voksne og 5 børn.

Årets topscorer med hensyn til deltagerantal var Anne-Marie C. Bürger og Dansk Botanisk Forenings unge-netværks udstilling på Naturcenter Herstedhøje, Albertslund. ”59 arter blev udstillet i vaser, marmelade- og honningglas rundt omkring på Naturcenter Herstedhøje. Arterne blev plukket i Vestskov den dag før. Hver art havde en håndskrevet seddel tilknyttet, med dansk navn og noget interessant historie, søgt i alverdens bøger.” ”En stor smuk buket af Hvid Okseøje blev placeret i et område, hvor dørene tit blev åbnet: De lugter nemlig af sure sukker! Nogle blev inspireret til at plukke buketter selv.” ”Mange gode historier opstod mellem bedste-forældre og børnebørn.” 79 voksne og meget glædeligt 29 børn besøgte udstillingen, der havde åbent i 6 timer.

En anden udstilling, lavet af Maria Gram-Jensen, foregik på

Tur nr. 95. Kinnemølleren og Møllevjen.
Foto: Jon Feiberg.

Kaleko Mølle på Sydfyn. Den tiltrak 21 voksne og hele 16 børn. ”Arrangementet rigtig hyggeligt, og der var god tid til at snakke med de besøgende om sammenspillet mellem blomster og deres bestøvere, som var vores tema til De Vilde Blomsters Dag. Vi havde en lille udstilling, hvor man udover de vilde blomster, som jeg har plukket i nærheden, også kunne se fotos af nogle af vore vildtlevende bier og honningbier. Vi havde nogle felthåndbøger med til bestemmelse af blomsterne, og det var der nogle, der benyt-

tede sig af. Jeg lavede også nogle plancher til udstillingen, som illustrerede den rolle, som bierne spiller for bestøvningen af de vilde blomster, og dermed oprettholdelsen af vores natur. De fleste besøgende var meget forbavset over, at der lever så mange forskellige bier i Danmark. Samtidigt med udstillingen i vognporten på møllen havde vi også honningslyngning i cafén og mulighed for at besøge bistaderne. For børnene var slyngning af honning det mest spændende, men de fremmødte voksne var meget interesseret i vores vilde

Tur nr. 85. Bemstorffsparken, Charlottelund.
Foto: Lisbeth Boye Jensen.

Tur nr. 8. Eneberovredrev ved Gistrup.
Foto: Terkel Arnfred.

blomsterflora og dens bestøvning.”

Af andre meget velbesøgte ture kan nævnes Signes Nepper Larsens tur til Lille Mølle, Refsvindinge på Østfyn med 75 voksne og 15 børn. 87 deltagere var med Arne Bruun og Carsten Hunding i Rødme Svinehaver på Sydøstfyn. Det høje deltagerantal gav turlederne noget at tænke over på den meget fine lokalitet for ”her er så fine og sjældne blomster, at vi skal gå meget på listefødder.” Derfor blev deltagerne holdt i stram snor, ”overvåget gåsegang for at

sikre os, at skader på bl.a. Gøgeurter blev minimal. Men det virkede jo bare godt.” ”Også Nordjylland kunne mønstre mange deltagere, idet der på Flemming-Thorning Lunds tur til Uggerby Ås udløb deltog 76 personer. På 6 ture var der desværre under 5 deltagere.

Vejret på De Vilde Blomsters Dag i Norden spiller en stor rolle for antallet af deltagere. I år var vejret forskelligt fra sted til sted. Mange turledere melder om fint vejr, men det hjælper jo også at alliere sig med de højere magter. 20 personer deltog sam-

men med Jens Reddersen i tørvejr i indvielsen af DGI Karpenhøjs lægeplantehave ved Fuglsø på Mols. ”Lægeplante- haven rummer præcist de 58 plantearter som pastor Begtrup havde opført på sin liste over ”medicinske planter” i sin have på den nærliggende Vistoft Præstegård i 1752.” ”Og der var jo lovet byger fra DMI, men med mit sædvanlige tørvejrsheld (som vistnok beror på min afdøde farmor, som sidder på sin lille sky og ordner stort og småt med Vorherre som sin højre hånd), så sluttede vi turen ca. 12.15, hvorefter en byge tog fat ca. 5 minutter efter turslut. Ikke alle har de samme forbindelser. I hvert fald ikke Martin Reimers, der om turen i Lerskov Plantage ved Aabenraa skriver: ”Totalt kaos! – Lyn, torden og voldsom regn. $\frac{3}{4}$ igennem turen måtte vi opgive og gå direkte til start. På det tidspunkt var der kun 30 deltagere tilbage af de 51, som startede.”

Succesen for De Vilde Blomsters Dag i Norden er meget afhængig af, hvordan det lykkes at få turene omtalt i medierne. Nogle år går det fint og andre mindre godt. 2010 var ingen undtagelse, men adskillige turledere har meldt om god presse-dækning. Inge Ambus og Kirstine Ø. Madsen fortæller således om mediedækningen af deres tur til Elbækengen ved Køge: ”Dagspressen i lokalområdet havde skrevet et meget fint stykke om turen nogle dage forinden med billeder fra en af de tidligere ture i området, så vi fik næsten $\frac{1}{2}$ avisside. Derudover var der omtale og annonce i en af de lokale husstandsomdelte aviser og gennem et medlemsblad fra en af de lokale foreninger.”

Som koordinator af De Vilde

Tur nr. 28. Udsigtshøjene Trustrup.
Foto: Hanne Nexborg Hansen.

Blomsters Dag i Norden så er det altid med spænding, at man ser frem til turledernes evalueringer. Er arrangementet forløbet så positivt som håbet? Her bringes et udvalg af kommentarer: ”En meget vellykket tur velsignet af godt vejr og interesserede deltagere”, ”Glimrende tur, gav man udtryk for fra mange sider”, ”En velopløst flok naturinteresserede mennesker, mest lokale, men også et par langvejs fra”, ”Det var første gang, vi prøvede at være med. Vi glæder os allerede til næste gang”, ”Det tilsendte hæfte med 130 planter berigede turen ganske betydeligt, og det må konstateres, at det bare er en god ide, at deltagerne kan krydse af, som turen skrider frem. Vejret var med os på en herlig tur med rigtig god sommerstemning og kaffe-pause på grøftkanten! Meget spørgelystne og videbegærlige deltagere!”, ”God tur, dejligt, smukt, lærerigt”, ”Alle var tilfredse, og gruppen var tilpas stor. Vi kunne fremvise den endemiske Thy-Gøgeurt, og det vakte begejstring, ligesom en fin bevoksning af Rundbladet Soldug var velanbragt”, ”Herlig tur, fint vejr, sol og vind og engagerede deltagere, halvt deciderede vidende botanik-amatører og lokale botanikinteresserede”, ”Vi havde utrolig flot vejr, positive deltagere og held til at slutte af med Slangetunge i massevis”, ”En familie på 5 voksne havde taget turen fra Fyn”, ”Vi havde en rigtig god tur... I alt så vi 55-60 plantearter. Deltagerne var primært efterlønnere/unge pensionister. Vi havde ingen unge og børnefamilier”, ”Meget fin tur, hvor vi fik tid til at tale med alle deltagere, og der var god tid til at se de mange fine planter på

Tur 71 gik til det meget fine og artsrige Rundebakke-overdrev, der blev præsenteret som en rest af et ældgammelt, landsdækkende, diversst overdrevslandskab. Foto: Peter Vestergaard.

Gjerrild Nordstrand”, ” Der kom en større byge lige før starten. Deltagerne var meget glade og nysgerrige og selv græsser, halvgræsser og siv gad de høre om!!! Der blev også lyttet til nat-tergalen og en forkølet gøg”, ”Glade interesserede deltagere - lidt for megen regn”, ”God presedækning med bl.a. indslag i TV2 Østjylland – samt naturligvis en masse fede arter”, ”Pænt vejr. Så skal der meget til for at mislykkes. God tur og godt at have et emne (Planter fra dinosaurernes tid – bregner, padderokke og ulvefod). En enkelt deltager erklærede bagefter, at han udelukkende var kommet for at se ulvefod, og det fik han lov til”, ”Fandt mange fine planter og fortalte nogle gode historier om dem”, ”Noget lavere deltagerantal end sædvanligt”, ”De blev meget glade for folderen med de 130 planter”, ”Alle havde husket gummistøvlerne. Vi gik delvis gennem mose og krat – alle klarede det, selv de ældste. Men det var alle

strabadserne værd. Vi så den meget sjældne Mos-Gøgeurt og en god bestand af Kongebregne”, ”Fantastisk vejr. Fik fine tilbagemeldinger. Flere faste gengangere deltog”, ”En hyggelig og god tur, hvor deltagerne viste umiddelbar glæde over den store artsrigdom på engene. Vi fik også en god snak om naturpleje og græsning. Det lille hæfte: 130 planter på din vej, blev godt modtaget og flittigt brugt”, ”2 tyske sejlere var med. De havde været med på en tur for 11 år siden og havde plantelister med fra den tur. Det var jeg meget glad for”, ”Flot vejr som altid. Interesserede og glade deltagere, der næsten alle var lokale, og så var flertallet miljøbevidste nok til at komme på cykel”, ”Som altid de sidste 24 år godt vejr. Atter interesserede deltagere. Efter min mening burde flere arrangere aftenture”, ”Næsten alle var ”oppe i årene”, og det er desværre blevet et særsyn at se børn på turene”, ”Vi ventede 10 minutter uden at nogen mødte

frem”, ”Fin tur, dog med et par heftige byger, der fik deltagerne til at søge mod bilerne.”

I forbindelse med De Vilde Blomsters Dag i Norden 2010, så har Dansk Botanisk Forening fået fremstillet et par nye materialer til turlederne til uddeling. Det drejer sig først og fremmest om folderen: 130 planter på din vej. I den er der små illustrationer af planterne og et skema, så man kan afkrydse, hvilke planter man møder på 5 ture. Folderne, der er udgivet med støtte fra FriLuftsrådet, er blevet overordentlig godt modtaget af deltagerne på turene, og flere har allerede bedt om yderligere til undervisningsbrug. Ideen til folderen har vi ”stjålet” i Finland. I år har vi desuden fået fremstillet et antal plakater til turlederne til op-hængning på egnede steder i lokalsamfundet, hvor man kunne fortælle om tid og sted for det lokale arrangement.

Efter flere års pause lykkedes det i år at arrangere en tur på Grønland. Den foregik i Kangilinnuit i Sydvestgrønland. Bygden huser Grønlands Kommando og bebos kun af ca. 130 personer, der hovedsageligt er danskere. Der er kun 6 grønlæn-

dere. Turen lededes af Terese Scheller Sandvei. Der var ”kun” 5 deltagere, men det skyldtes, at ”der var flere ting, der var sammenfaldende med arrangementet.” Imponerende i så lille et samfund. ”Vi havde en super dag, og jeg er blevet opfordret til at afholde flere florature i løbet af sommeren, hvilket jeg selvfølgelig agter at gøre. Vi havde en del at se på, så tidspunktet var perfekt. Havde vi været 14 dage tidligere på den, så havde min fundliste været den del kortere. Vejret var perfekt med 15 grader og stille vind, desværre perfekt til myg...øv øv.” På turen kom man meget tæt på moskusokser, men ”de fnyser, når man er kommet for tæt på, og så ved man at man skal holde sig lidt tilbage.”

På Færøerne blev der afholdt 5 ture. Imidlertid afholdtes de ikke den 20. juni, som i resten af Norden. En afholdtes den 4. juli og fire den 11. juli. På to tur var der omkring 40 deltagere, og på de øvrige lidt mindre. I alt deltog ca. 140 personer. Turene har tidligere været koordineret af Anna Maria Fosaa fra Faroese Museum of Natural History, men er i år overgået til Maria Gunleifsdóttir fra Biologisk Forening.

De Vilde Blomsters Dag i Norden er suverænt Dansk Botanisk Forenings største PR-arrangement og kan slet ikke gennemføres, hvis ikke et meget stort antal af foreningens egne medlemmer samt naturvejledere, DN-lokalkomitemedlemmer, medarbejdere i Statsskovvæsenet, kommuner, forskellige museer, de tidligere amter, med flere vederlagsfrit stiller deres ekspertise til rådighed for den gode sag. Dansk Botanisk Forenings bestyrelse ønsker at takke de

omkring 148 ekskursjonsledere, der på fornem vis gjorde afholdelsen af De Vilde Blomsters Dag i Norden 2010 mulig. Vi ser frem til et godt samarbejde også i 2011.

Hvert år uddeler turlederne PR-materiale om Dansk Botanisk Forening med tilbud om introduktionstilbud om medlemskab af foreningen for kun 100 kr. hvilket inkluderer samtlige årets numre af medlemsbladet URT. Som tidligere år har det også i 2010 ført til en øget medlemsfremgang. Dansk Botanisk Forenings bestyrelse vil gerne benytte lejligheden til at byde de nye medlemmer velkommen i foreningen.

Fra den 19. – 22. august 2010 mødtes repræsentanter for Norsk-, Svensk- og Dansk Botanisk Forening sammen med det botaniske miljø på Island til møde i Reykjavik, Island for bl.a. at evaluere årets arrangement og koordinere det fremtidige samarbejde mellem foreningerne. Et samarbejde alle ønskede at fortsætte og udbygge. Næste års møde bliver i Danmark. På mødet besluttedes det, at De Vilde Blomsters Dag i Norden 2011 bliver søndag den 19. juni. Reserver allerede nu dagen. I 2012 bliver dagen søndag den 18. juni.

Har du lyst til at være turleder på De Vilde Blomsters Dag i Norden 2011, så bedes du snarest henvende dig til undertegnede. Her kan du også få yderligere oplysninger. Det er bestemt ikke nødvendigt at være superbotaniker.

Kontakt koordinator Erik Hammer, Bragesvej 23, 8230 Åbyhøj, tlf. 20825341 eller mail: famham@live.dk